

ประโยค ๑-๒

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑ อิทํ สัปบุพพุทธานุสัจจะ อุกาเน อากตเมว ฯ ตทา ทิ สัปบุพพุทธานุสัจจะ ปริสปริยเนเต
นินสิโน ภาควโต ฆมมเทสนํ สุตวา โสตาปตติผลํ ปตวา อตตนา ปฏิลทคฺคณํ สตถุ อาโรเจตฺกานิ
ปริสมชฺเฒ โอคาหิตุํ อวิสหนฺโต มหาชนสฺส สตถารํ วนฺทิตฺวา อุนฺคณฺตฺวา นิวตฺตกาเล วิหารํ
อคมาสิ ฯ ตลฺหิ ฆเน สกโก เทวราชา “อัยํ สัปบุพพุทธานุสัจจะ อตตนา สตถุ สาสเน ปฏิลทคฺคณํ
ปากฺกํ กาทฺกานิติ ญฺตฺวา “วิมฺลิสฺสํ นนฺติ คณฺตฺวา อากาเส จฺจฺโถ เอตทฺโวจ “สัปบุพพุทธานุสัจจะ
มฺนุสฺสทฺลิตฺวา มฺนุสฺสวราโก, อหนฺเต อปริยเนตํ ฆนํ ทสฺสามิ, พุทฺโธ น พุทฺโธ, ฆมฺโม น ฆมฺโม,
สงฺโฆ น สงฺโฆ, อลํ เม พุทฺเธน, อลํ เม ฆมฺเมน, อลํ เม สงฺเขนาติ วเทหิติ ฯ อถ นํ โส อาท
โกสิ ติวฺนฺติ ฯ “อหํ สกโกติ ฯ “อนฺธพาล อหิริก, ตฺวํ มยา สทฺธิ กเถตฺถํ น ยุตฺตฺวโรปสิ, ตฺวํ มํ
“ทฺคฺคโต ทฺลิตฺวา กปฺปนฺติ วเทสิ, เนวาทํ ทฺคฺคโต น ทฺลิตฺวา, สฺขปฺปโต อหฺมสฺมิ มหฺทฺธโน, เยสํ
ทิ อิมานิ สตฺตฺวิธฺวริยฆานานิ สนฺติ, น เต พุทฺเธหิ वा ปจฺเจกพุทฺเธหิ वा ‘ทฺลิตฺวาติ วุจฺจฺนฺตีติ ฯ
สกโก ตสฺส กถํ สุตฺวา ตํ อนฺตรามคฺเค โอหาย สตถุ สนฺติกํ คณฺตฺวา สทฺพํ ตํ วจนฺปปฏิวจนํ
สตถุ อาโรเจสิ ฯ อถ นํ ภควา อาท “น โข สกกา สกกา ตาทิสานํ สเตนฺปิ สทฺเสนฺปิ
สัปบุพพุทธานุสัจจะ พุทฺโธ น พุทฺโธติ वा ‘ฆมฺโม น ฆมฺเมติ वा ‘สงฺโฆ น สงฺโฆติ वा กถาเปตฺนฺติ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒ สัปบุพพุทธานุสัจจะ โข สตถุ สนฺติกํ คณฺตฺวา สตถารา กตฺตปฏิสฺมมฺเทเน อตตนา
ปฏิลทคฺคณํ สตถุ อาโรเจตฺวา อุกฺกฺกฺยาสนา ปกฺกามิ ฯ อถ นํ อจิรปฺกนฺตํ คาวี ตฺรณฺวจฺจา
ชีวตา โวโรเปสิ ฯ

เฉลย

รบ.๓ สุปปพุทธกฏฐิติ วัตถุ น.๑๒๘-๑๒๙

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อิทํ สุปปพุทธวัตถุ อุกาเน อากตเมว ฯ ตทา ทิ สุปปพุทธกฏฐิติ ปริสปรियนเต
นิสิโน ภควโต ฌมมเทสนํ สุตฺวา โสตาปตติผลํ ปตฺวา **อตุตฺตา ปฏิลทฺทคฺคณํ** สตฺถุ อโรเจตฺกามो
ปริสมชฺเฒ **โอคาคิทฺตํ** อวิสทฺทโต มทาชนสฺส สตฺถารํ วนฺทิตฺวา อนุคฺคตฺวา นินฺวตฺตกาเล วิหารํ
อคมาลี ฯ

๑. อ.เรื่องแห่งสุปปพุทธะ นี้ มาแล้ว ในอุทานนั้นเที่ยว ฯ ก็ในกาลนั้น **อ.บุรุษผู้เป็นโรคเรื้อรัง**-
ชื่อว่าสุปปพุทธะ นั้นแล้ว ณ ที่สุตรอบแห่งบริษัท ฟังแล้ว ซึ่งพระธรรมเทศนา ของพระผู้มีพระภาคเจ้า
บรรลุแล้ว ซึ่งโสตปาตติผล เป็นผู้ใคร่เพื่ออันกราบทูล **ซึ่งคุณอันตนได้เฉพาะแล้ว** แก่พระศาสดา **(เป็น)**
ไม่อาจอยู่ **เพื่ออันหยั่งลง** ในท่ามกลางแห่งบริษัท ได้ไปแล้ว สู่พระวิหาร ในกาลแห่งมทาชน ถวายบังคม
ซึ่งพระศาสดา แล้วจึงไปตาม แล้วจึงกลับแล้ว ฯ

ตสมึ ฆเณ สกโก เทวราชา “อัย สุปปพุทธกฏฐิติ อตุตฺตา สตฺถุ สาสเน ปฏิลทฺทคฺคณํ ปากฺกั
กาตฺกามิตฺติ ญตฺวา **“วิมฺลิสฺสामी** นนฺติ คนฺตฺวา อากาเส จฺฐิตฺ เอตทโวจ “สุปปพุทธ ตฺวํ มนุสฺสทฺทิลิโท
มนุสฺสวราโก, อหนฺเต **อปฺริยนฺตํ** ฌนํ ทสฺสามิ, พุทฺโธ น พุทฺโธ, ฌโม น ฌโม, สงฺฆโม น สงฺฆโม,
อลํ เม พุทฺเธน, **อลํ** เม ฌมฺเมน, **อลํ** เม สงฺฆเมนาติ **วเทหิตฺติ** ฯ”

ในขณะนั้น อ.เทวดาผู้พระราชฯ พระนามว่าลักกะ ทรงทราบแล้ว ว่า **อ.บุรุษผู้เป็นโรคเรื้อรัง**ชื่อว่าสุปปพุทธะ
นี้ เป็นผู้ใคร่เพื่ออันกระทำ ซึ่งคุณอันตนได้เฉพาะแล้ว ในพระศาสนา ของพระศาสดา ให้เป็นคุณปรากฏ-
แล้ว **(ย่อมเป็น)** **ดังนี้ (ทรงดำริแล้ว)** ว่า **(อ.เรา) จักทดลอง (ซึ่งสุปปพุทธะ) นั้น** **ดังนี้** เสด็จไปแล้ว
ประทับยืนอยู่แล้ว ในอากาศ ได้ตรัสแล้ว **(ซึ่งพระดำรัส)** **นั่น** ว่า **ดูก่อนสุปปพุทธะ** อ.เธอ เป็นมนุษย์-
ผู้ซัดสน **เป็นมนุษย์ผู้ยากไร้ (ย่อมเป็น)**, อ.เรา จักให้ ซึ่งทรัพย์ **อันมีที่สุตรอบหามิได้** แก่เธอ, **(อ.เธอ)**
จงกล่าว ว่า อ.พระพุทธเจ้า เป็นพระพุทธเจ้า **(ย่อมเป็น)** หามิได้, อ.พระธรรม เป็นพระธรรม **(ย่อมเป็น)**
หามิได้, อ.พระสงฆ์ เป็นพระสงฆ์ **(ย่อมเป็น)** หามิได้, **อ.อย่าเลย** ด้วยพระพุทธเจ้า ของเรา, **อ.อย่าเลย**
ด้วยพระธรรม ของเรา, **อ.อย่าเลย** ด้วยพระสงฆ์ ของเรา **ดังนี้** **ดังนี้** ฯ

อถ นั โส อาท โกลี ๓วณฺติ ๓ “อหํ สกุกโถติ ๓

ครั้งนั้น (อ.สุปปพุทธะ) นั้น กล่าวแล้ว (กะท้าวสักกะ) นั้น ว่า อ.ท่าน เป็นใคร ย่อมเป็น ดังนี้ ๓
(อ.ท้าวสักกะ ตรัสแล้ว) ว่า อ.เรา เป็นท้าวสักกะ (ย่อมเป็น) ดังนี้ ๓

“อนฺธพาล อหิริก, ๓วํ มยา สหฺวี กเถตุํ น ยุตฺตฺรฺโปลฺลิตฺติ, ๓วํ มํ “ทฺคฺคโถ ทลฺลิตฺโ ท กปโณติ ๓วเทสิ,
เนวาทํ ทฺคฺคโถ น ทลฺลิตฺโ, สฺขปฺปตฺโต อหมฺสฺมิ มหฺทฺธโน, เยสํ หิ อิมานิ สตฺตฺวิธอริยธฺมานิ
สนฺติ, น เต พุทฺเธหิ ๓ว ปจฺเจกพุทฺเธหิ ๓ว “ทลฺลิตฺทาติ ๓ว จฺจนฺตฺติติ ๓

(อ.สุปปพุทธะ กล่าวแล้ว) ว่า แน่คนผู้มีความละเอียดหามีได้ ผู้เป็นอันธพาล, อ.ท่าน เป็นผู้ซึ่งรูป-
ไม่ใครแล้ว เพื่ออันกล่าว กับ ด้วยเรา ย่อมเป็น, อ.ท่าน ย่อมกล่าว ว่า (อ.เรา) เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งยาก
เป็นคนขัดสน เป็นคนกำพร้า (ย่อมเป็น) ดังนี้ กะเรา, อ.เรา เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งยาก (ย่อมเป็น) หามีได้
นั้นเทียว, (อ.เรา) เป็นคนขัดสน (ย่อมเป็น) หามีได้, อ.เรา เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งสุข เป็นผู้ซึ่งทรัพย์มาก
ย่อมเป็น, อ.อริยทรัพย์อันมีอย่างเจ็ด ท. เหล่านี้ มีอยู่ (แก่ชน ท.) เหล่าใด แล, (อ.ชน ท.) เหล่านั้น
อันพระพุทฺธเจ้า ท. หรือ หรือว่า อันพระปัจเจกพุทฺธเจ้า ท. ย่อมตรัส ว่า เป็นคนขัดสน ดังนี้ หามีได้
ดังนี้ ๓

สกุโก ๓๓๓ กถ สุตวา ตํ อนุตรามคเค โอยาย สตุถุ สนุติกํ คนุตวา สพพํ ตํ **วจนปปฏิวจนํ**
สตุถุ อาโรเจสิ ฯ

อ.ท้าวสักกะ ทรงสดับแล้ว ซึ่งวาจาเป็นเครื่องกล่าว **(ของสุปปพุทธะ)** นั้น **ทรงละแล้ว (ซึ่งสุปปพุทธะ)** นั้น
ในระหว่างแห่งหนทาง เสด็จไปแล้ว สู่สำนัก ของพระศาสดา กราบทูลแล้ว **ซึ่งคำและคำตอบ** นั้น ทั้งปวง
แก่พระศาสดา ฯ

อถ นํ ภควา อาห **“น โข สกุก สกกา ตาทิสานํ** สเตนปี สหสเสนปี **สุปปพุทธภูฏี** ‘พุทโธ น
พุทโธติ’ วา ‘ธมฺเม น ธมฺเมติ’ วา ‘สงฺโฆ น สงฺโฆติ’ วา **กถาเปตุนติ** ฯ

ครั้งนั้น อ.พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสแล้ว **(กะท้าวสักกะ)** นั้น ว่า ดูก่อนสักกะ แม้อันร้อย แม้อันพัน
(แห่งชน ท.) ผู้เช่นกับด้วยพระองค์ ไม่อาจแล เพื่ออันยังบุรุษผู้เป็นโรคเรื้อนชื่อว่าสุปปพุทธะ **ให้กล่าว** ว่า
อ.พระพุทธเจ้า เป็นพระพุทธเจ้า **(ย่อมเป็น)** ห้ามได้ **ดังนี้** หรือ **หรือว่า** ว่า อ.พระธรรม เป็นพระธรรม
(ย่อมเป็น) ห้ามได้ **ดังนี้** **หรือว่า** ว่า อ.พระสงฆ์ เป็นพระสงฆ์ **(ย่อมเป็น)** ห้ามได้ **ดังนี้** **ดังนี้** ฯ

แปล โดยอรรถ

๒ สุปปพุทธโรปิ โข สตถุ สหติกั คนตุวา สตถาวา กตปปฏิสมโมเทเน อตตนา
ปฏิลทคฺคณั สตถุ อาโรเจตฺวา อุกฺขายาสนา ปกฺกามิ ฯ อถ นั อจิรปฺกนฺตํ คาวี **ตรุณฺวจุจฺจา**
ชีวิตา โวโรเปสี ฯ

๒ ฝ่ายสุปปพุทธะแล ไปสู่สำนักของพระศาสดา มีความบังเหียงอันพระศาสดาทรงกระทำแล้ว
กราบพูลคุณอันตนได้แล้วแต่พระศาสดา ลุกจากอาสนะหลีกไปแล้ว ฯ ขณะนั้น แมโค**ลูก่อน** ปลง
สุปปพุทธะนั้น ผู้หลีกไปแล้วไม่นานจากชีวิตแล้ว ฯ